

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Festis SS. mense Augusto. 10.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9521

& 2. die nulla erit amplius Homilia; tu lege, quæ in 4. 5. 7. & 8. die habentur. In editione Octauarum Antuerpiensi, Veneta, & Neapolitana, inoffenso decurtes pede.

30. Abdon, & Sennen. in Sacramentario Gregoriano. Simplex in M.S. & 1550. officium Missæ in Antiphon. sancti Gregor.

De Fests Sanctorum Mense Augusto.
Cap. X.

Quoridie hoc mense celebrari de Sanctis, testatur Concil. Turon. 2. cap. 18.

1. Petri ad Vincula. ab Alexandro Papa, ex Durand. lib. 7. cap. 19. institutum est: vel à Syluestro, Anno 315. ex Polid. Virgil. lib. 6. c. 8. quod reprobatur Baron. in Martyrolog. In Sacramentario Greg. Gemma meminit lib. 3. cap. 164. & de generali consuetudine tradit Radulph. proposit. 17. circa Ann. 438. ex Sigeberto. semidupl. apud Durand. lib. 7. cap. 1. duplex apud Radulphum loco citato, & in Breuiar. 1550. Oratio est Gregoriana in Sacramentario, & fortè etiam totum officium; quod in multis concordat cum Festo Iunij. officium Missæ aliud tamen est ab Antiphonario sancti Gregorij; & itè Oratio secreta alia est in Sacramentario. Pamelius numerat inter officia non Gregoriana, post eum scilicet addita. Schultingius Sixto III. tribuit, qui ad Eudoxiæ preces Festum decreuit. Pius V. addidit Lectiones proprias 2. Nocturni. Clem. VIII. Homiliam S. Augustini valde propriam, & declarauit esse duplex maius.

Machabeorum. extant Orationes Nazianzeni, Ambrosij, Chrysostomi, Augustini, Leonis in eorum Festo, & Maximi. habetur Festum in Appendice Gregoriana, & in Codice Pameliano Sacramentarij Gregor. simplex in M.S. & 1550. Nomina eorum sunt; Salomona Mater, Machabeus primogenitus, Aber, Machit, Iudas, Achas, Arath, & Iacob vltimus, ex Iosepho in Commentar. ad Pa-

lybium. cur Machabei sint appellati, Xystus lib. 1. Bibliothec. Sanct. docet, in vexillis eorum scribi solitum M.C.B.I. quæ Hebraicè sonat: quis similis tui in fortibus Domine?

2. Stephani Papæ. in Sacramentario Gregoriano. simplex in M.S. Missæ officium non aliud ab Antiphonario Gregoriano.

3. Inuentionis S. Stephani. in calce prædicti Sacramentarij. Anconæ erat Festum solemne, vbi lapis est sancti Stephani, ex Beda; cui Festo facta est deinde accessio, titulo Inuentionis; quæ tamen non accidit hac die; neque verò hac die obiit Stephanus, vt aliqui putant, contra quos fufius Baronius in Martyrolog. semidupl. in M.S. & 1550. Lectiones 1. & 2. Nocturni mutatae sunt à Pio V. auctorem facit officij S. Stephanum Leodiensem Ant. Demochares lib. 4. cap. 14. contra Misoliturgos, sed omnia sumuntur de Festo Decembris, cuius officium ab Alemano dicitur compositum, ex Cornelio Schultingio; qui hodierni officij facit auctorem Bonifacium I. sub quo Luciani Historia de hac inuentione scripta est; seu Pelagium I. quo tempore ossa sancti Stephani Romam fuere translata. Sed ego puto, esse Gregorianum; Orationes tamè in Missa huius Festi aliæ sunt in Sacramentario.

4. Dominici. à Gregorio IX. Anno 1234. sed Festum fieri iussit in die sequenti, quo relatus est inter Sanctos. & in Missali Vaticano habetur vol. 4743. Paulus IV. hac ipsa die 4. celebrari iussit, ob Festum B. Virg. sequens, licet obierit ille die sexta huius mensis. semidupl. erat in M.S. Breuiar. & 1550. Duplex à Paulo I. V. Pius V. excepta Oratione, mutauit totum officium antiquum à Constantino Episcopo Vibeuet. compositum, iussu Ioan. Teutonicæ Generalis 4. In Hymno. Iste confessor, mutatur tertius versus.

5. Dedicatio sanctæ Mariæ ad Niues, seu Basilicæ Liberij, seu Xystianæ à Xysto Tertio, seu Maioris dicte, seu apud Præsepe, quod ibidem asseruatur. Vide causas apud Baron. in not. Martyrolog. De ea in Missali Vaticano volum. 4743. Ro-

ma tantum celebrabatur, ait Radulph. *propositi. 22.* Duplex in Breuiar. M. S. & 1550. nihil Durand. Pius V. mutauit Orationem, aliqua Responsorialia, & Lectiones primi, & secundi Nocturni. Clem. VIII. declarauit esse duplex maius vnâ cum sequenti.

6. Transfigurationis Domini Nostri. hodie reuelata fuit ab Apostolis, testibus eiusdem, ait Beleti. cap. 144. extant sermones de hoc mysterio SS. Leonis, Cyrilli Alexandr. Ephrem; Basilij Seleucia, & Andreae Cretensis. Habetur Festum in Martyrolog. Vuandelberti, qui floruit Anno 850. in Missali Vatic. *volum. 4770.* Manuel meminit *tit. de Ferijs.* Duplex in Breuiar. 1550. Auctor Festi, & officii apud omnes fuit Callistus III. Ann. 1456. ex Platina, & Nauclero *gener. 49. volum. 2.* sed vere non fuit Festi, quod notat Baron. *in 2. Notat. Martyrolog.* ex Vuandelberto Pius V. mutauit Hymnos ad Vesperas, & Laudes, & Lectiones primi, & secundi Nocturni.

Xyfti, Felicissimi, &c. Comes Hieron. meminit Xyfti, & est II. Sancti August. expressè de hoc Festo testatur tract. 27. in Ioan. Sacramentar. Greg. diuisum omnium, & eiusdem Antiphonarum, cum nouem Lectionibus in M. S. & 1550. simplex à Pio V. Orationes Missæ leguntur in Sacram. Gregor.

7. Donati. in Appendice Gregor. simplex in M. S. & 1550.

8. Cyriaci, Largi, &c. Primus habetur in Sacramentar. Gregorian. cuius Missæ officium idem, quod in Antiphonar. & Sacramentar. sancti Gregorij: additis deinde sociis, de quibus in Appendice Gregoriana simplex in M. S. & 1550. semidup. à Pio V. cum officio proprio.

Hæc autem die translata fuerunt eorum corpora, qui obiit die 16 Martij, vt dicitur in Martyrologio Romano.

9. Vigilia sancti Laurentii. in Comite Hieron. & Sacrament. Gregor. ex pristina consuetudine vigilandi ad corpus tanti Martyris, vt Acta testantur ex Baron. Aliæ causæ prædicationis, vel martyrii allatæ à Duran. *lib. 7. cap. 23.* minus pro-

bantur. officium à Pio V. sed Missæ idem, quod in Antiphon. & Sacrament. Gregoriano.

Romani. in Appendice Gregorian. simplex in M. S. & 1550.

10. Sancti Laurentii. in Actis S. Matronæ apud Metaphrastem fit mentio Festi, in Comite item Hieron. in Sacramentar. Gregoriano habentur Orationes Missæ, excepta vltima; quam tamen habet Pamelianus Codex SS. Augustinus, Leo, & alii antiquissimi Patres sermones habere de Festo tradit Radulph. *propositi. 17.* ortum habere, ex Apostolica auctoritate, hoc est à Sede Apostolica. Duplex maius, ex Durand. *lib. 7. cap. 1.* & Radulph. *loco citato,* officium est Gregorianum, ex Schultingio; & Missæ offic. habetur in Antiphon. Gregor. Pius V. mutauit Lectiones primi, & secundi Nocturni. In Antiphonis tertia & quarta ad Laudes: *Caro mea igne cremata est: & non sum asuatus:* nulla est contrarietas ex S. Aug. in fine lectionis sextæ, secundæ diei infra Octauam sancti Laurentii.

11. Tiburtii. in Antiphonar. & Sacramentario Gregor. Susanna. Romæ tantum, Radulph. *propositi. 22.* vtriusq; Festum habetur in Appendice Greg. simplex in M. S. & 1550.

12. Clara. ab Alexand. IV. 1255. & in Missali Vatic. *volum. 4743.* in Breu. M. S. erat solemne, quia Breuiaria, vt dixi, Nicolai III. iussu Franciscana erant. simplex à Pio V.

13. Hippolyti. in Sacramentar. Greg. apud Romanos Festum celeberrimum fuisse suo tempore testatur Prudentius in Hymno. mentio est in Breuiar. S. Isidori, Hippolyti, Cassiani, & simul, in Antiphonario Gregoriano, & Appendice Greg. simplex in M. S. & 1550.

14. Vigilia Assumptionis. Ordo Romanus. Sacramentarium Gregorianum; vbi habentur Orationes Missæ, paulò mutata Secreta. Beda, Nicol. Papa *ad consulta Bulgarorum* meminere. officium à Pio V.

Eusebij. in Antiphonario, & Sacramentario Gregoriano, excepta vltima Ora-

Oratione Missæ . simplex in M. S. & 1550.

15 Assumptionis B. V. Comes Hieronymus in Ordo Romanus. Sacramentarium Sancti Gregorij, ubi Orationes Missæ leguntur, in cuius Appendice appellatur, Paulatio B. V. & idem legitur in Appendice Bibliorum antiquissima Vatic. vol. 5729. Dies Dominæ ab Hunnis dicta fuit, ex Baron. Ann. 48. & in Martyrol. Apud Orientales verisimile est, cæptum esse Festum coli statim post Conc. Ephesinum; quo tempore Cyrillus Alex. cultum Deiparæ contra Nestorium amplificavit, ut notavit Azor. par. 2. lib. 1. c. 20. quest. 1. & deinde propagatum est sub Mauritio ex Niceph. lib. 17. cap. 28. Manuel habet in tit. de Ferijs. apud Gallos sub Carolo Magno in Concil. Moguntino cap. 36. S. Bernard. meminit Epist. 174. Duplex maius ex Durand. loco citato. officium Gregorianum, sed officium Missæ aliud est in Antiphonario Gregoriano. Lectiones Cantici Cantic. in primo Nocturno ex Ord. Roman. mutavit Pius V. Lectiones 2. Nocturni, quarum etiam titulum merito deinde mutavit, veriore auctore appposito, Clemens VIII. Lectiones autem Cantici Canticorum conveniunt mysticè B. Virgini sed & possunt dici Lectiones de Scriptura, occurrente mense Augusto, in quo leguntur omnes libri sapientiales Salomonis, ex Radulph. propof. 11.

Dubitatum fuit: An officium de B. Rocho nondum Canonizato, neque à Sede Apostolica Beatificato, post Alexand. III. defuncto, Anno 1327. in Concilio Constantensi Ann. 1414. inter Beatos habitum, recitari possit, & negotio maturè discusso, Sacra Rituum Congregatio censuit, concedendam esse Missam, & officium in eius diè Festo, in Ecclesijs dumtaxat, & Eremitarijs habentibus requisita Ecclesiarum in honorem eiusdem Deo dicatis, non extra dicta loca. die 4. Iulij, & clarius die 26. Nouembr. 1629.

16 Hyacinthi. ab Urbano VIII. Duplex cum officio. 1. Februarij Ann. 1625. approbato, ad instantiam Filij Regis P. D. Barth. Gauant. Tom. II.

loniæ, cum esset Romæ pro Iubileo Anni Sancti. In Martyrologij lectione pridianâ primo loco ponatur: in Hymno. *Iste confessor*. mutatur tertius versus. Lectiones 1. Nocturni erunt de Script. occurrente, iuxta Rubricam, qua posita est in Breuiar. ante Dom. 3. Augusti; licet ibi fieret olim tantum metio de Oct. S. Laurentij, & de Festo Sancti Bernardi. eadem enim est ratio in his tribus Festis.

17 Octava S. Laurentij. in Sacrament. Gregor. inter maiores Octavas numeratur à Radulph. prop. 19. semidup. ex Durand. lib. 7. cap. 1. & 1550. Duplex à Pio V. qui addidit Orationem propriam, que tamen habetur in Sacrament. Gregor. ad calcem Festi sancti Laurentij, in editione Romana, & ordinavit melius Lectiones totius octavæ. officium Missæ habetur in Antiphon. Gregor. Orationes autem aliæ sunt in Sacrament.

18 Agapiti. in Antiphon. & Sacramentario Gregoriano à quo Secretam tantum in Missa Orationem habemus; sed in Codice Pameliano sunt eadem, que nos. simplex in M. S. & 1550.

20 Bernardi. in Missali Vaticano vol. 3808. semidup. in Breuiario 1550. Duplex à Pio V. officium putat Schulting. ab Alexand. III. qui eundem canonizavit. Pius V. mutavit Orationem, addidit Homiliam. Stephani Hungarorum Regis. simplex cômemoratio ab Urbano VIII. 1631. ad instantiam Ferdinandi Imperatoris in Martyrologio legatur secundo loco. Vbi celebratur cum nouem Lectionibus in Hymno, *Iste confessor*, mutatur tertius versus, ut ex lectione patet propria, nono loco legenda.

22 Octava Assumptionis. à Leone IV. Ann. 847. ex Sigeberto, vel An. 848. ex Iacobo Phil. Bergomensis, vel 855. ex Baronio tom. 10. qui citat Anastas. Bibliothec. Radulph. meminit propof. 19. Duplex minus apud Durand. loco citato, & in Breuiario 1550. Pius V. in tota Octava reformavit Lectiones, & novas adiecit.

Timothei, &c. primus habetur in Sacramentario Gregoriano. Symphorianus

I etiam

etiam in Antiphonar. Gregoriano; Hippolytus in Breuiario Vaticano *vol. 4753*. simplex in M. S. & 1550. Pamelius numerat inter officia Gregorio posteriora; Oratio tamen Sacramentarij est nobis etiam communis.

23 Vigilia S. Bartholomæi. de hac, & de Festo sequenti Concil. Oxoniense, & Innocent. III. *de obseruat. ieiun. cap. consilium*: attendatur inquit, locorum consuetudo, quod ad diem attinet hodiernus, vel sequentem 23. 24. seu 25. Romæ Vigilia 24. officium à Pio V. in lectione Martyrologij hac die, & præcedenti, extra Romam prænunciatur Vigilia, & Festum, iuxta morem locorum. nam Martyrologium Romanum consuetudinem sequitur Romanam.

24 Bartholomæi. Beda. Romæ 25. De eo Martyrol. & Calendar. M. S. cit. à Baronio in *Notis Martyrolog.* Item in Sacramentar. Gregoriano, vbi Secreta Missæ, & Postcommunio paulo diuersæ leguntur. Collecta prima est Ambrosiana. Græci celebrant Festum bis in anno; natalem diem 11. Iunij; translationem hac die. Romani celebrant die 25. translationem ab Othone III. factam Anno 983. in Romanam insulam Licaoniam, in tumbam porphyreticam, vt scribit Otho Frisingensis *lib. 6. cap. 25*. Ecclesiam verò, quæ nunc Apostoli nomine vocatur, in honorem Sancti Adalberti ædificatam asserit Baron. in *Martyrolog.* 22. Jun Duplex à Bonifacio VIII. Pius V. mutauit omnes Lectiones est autem idem cum Nathanaele laudato à Christo; quod in calce operis huius in vtriusque laudem, qui tamen vnus est, probabo fusius.

25 Ludouici Regis IX. & Francorum XIV. à Bonifacio VI. l. 1297. inter Sanctos est relatus. habetur officium in Breuiar. Vaticano *vol. 4752*. simplex in M. S. semidup. à Paulo V. Anno 1618. 29. Nouembr. cuius lectiones recitandæ approbatæ fuerunt 23. Februar. 1619. & rursus 23. April. 1622. Vbi celebratur die 26. mutatur in Hymno, *Iste confessor*. tertius versus.

26 Zephyrini. in Missali Vatic. 4745. semidup. ex Microl. *cap. 43*. Romæ tantum, Radulph. *propof. 22*. simplex in M. S. & 1550.

28 Augustini. in Sacram. Gregor. vbi omnes Orationes Missæ sunt eadē, quæ apud nos. Bonifacij VIII. decreto duplex. Pius V. mutauit omnia, retenta Oratione tantum; officium autem Missæ aliud est in Antiph. Gregor. & Pamelius illud numerat inter officia posteriora Gregorio.

Hermetis. in Antiphon. & Sacrament. Gregorian. à quo vltimam tantum habemus Orationem Missæ; primam, & secundam in Pameliano Codice, apud Antium celebris memoria, ex Actis S. Bonifacij Papæ tomo 1. Concil. simplex in M. S. & 1550.

29 Decollationis S. Ioannis in Comite S. Hieron. & in Sacramentar. Gregor. vbi omnes Missæ Orationes habentur, posteriores tamen Gregorio; excepta prima, quæ à Missali Ambrosiano accepta est. Manuel *tit. de Ferijs*. hac die Caput est inuentum, ex *Gemma libr. 3. cap. 165*. & placet Baronio in *Martyrol.* hoc est, secunda inuentione. nam obiit in die Annunciat. B. Virgin. ex auctore Gemmæ, *ibidem*, & imminente Paschate, ex Baronio *loco citato*, qui addit, hac item die fuisse consecratam celebrem Ecclesiam Alexandriae in honorem S. Ioan. & reliquias eiusdem in ea reconditas semidupl. apud Duran. *lib. 7. cap. 1*. & in Breu. 1550. duplex à Pio V. qui de more mutauit primas, & 2. Lectiones officium Missæ aliud est in Antiph. Gregoriano, posterius Gregorio, ex Pamelio, vt dictū est. optarunt aliqui hoc festum fieri Duplex maius, sicuti sunt alia minora Festa Apostolorum; sed neque dies hæc martyrij illius est; neque martyrium pro fide Christi, & Euangelio; neque statim in cælum iuit; neque demeretur S. August. vt amittere debeat secundas Vesperas, quas diuidit cum S. Ioanne, quibus etiam de causis longè maius festum est Natiuitatis, quàm Decollationis S. Io. Aliam ad de causam quia Natiuitas illius toti mūdo magis profuit, tanquam Præcursoris Christi.

Christi, quam Decollatio, quæ illi soli vtilis fuit. & multis, ait Angelus, in Natiuitate eius gaudebunt.

Sabinæ. in Antiphon. & Sacrament. S. Gregorij, sed deinde mutatae sunt omnes Orationes Missæ, quas tamen habet Pamelian. Codex simplex in M. S. & 1550. 30 Felicis, & Adacti. in eodem Sacram. cum Orationibus omnibus Missæ. simplex in M. S. & 1550. officium Missæ, vt in Antiph. Gregor.

De Festis Sanctorum Mense Septembri.
Cap. XI.

1 **Æ**gidij Abb. ab Urbano IV. ex in Missali Vatic. citato à Schultingio. vol. 3808. cum nouem Lectionibus apud Radulph. *propof.* 22. simplex in M. S. & 1550. & à Pio V.

Duodecim Fratrum Romæ tantum, ex Radulph. cit. in Missali Vaticano vol. 470. simplex in M. S. & 1550.

8 Natiuitatis B. Virgin. Temporibus Ephesini, & Chalcedonensis Concil. diem festum hunc celebrari cœpisse existimat Azor. *part. 2. lib. 1. cap. 19. q. 1.* at Baron. in *Not. Martyrolog.* non præsumit hoc dicere, quia in Concil. Moguntino videntur illius Patres hoc ignorasse festum extant Orationes de hoc eodem festo Chrysofolomi, Procli, & Ioannis Damasceni. Manuel meminit *iii. citat.* certum est, quod apud Latinos non vbiq; celebratum fuit hoc festum ante Augustinum, qui nullius hominis natiuitatē celebrari asserit, nisi Christi, & Ioannis, *Sermone 20. & 21. de Sanctis.* quod si in Breuiario hac die dicat August. in Serpione: *tanta Virginis illustrata Natali:* & in secunda die infra Octauam, *tuam sanctam Natiuitatem:* illa verba: *Natali: Natiuitatem:* sunt aduentitia, mutata ab Ecclesia; pro quibus alia habet originalis textus, in *Serm. 18. de Sanctis,* qui est *2. de Annuntiatione.* Habent præterea festum hoc in Comite S. Hieron. in Ord. Rom. & in Sacram. Gregor. cum omnibus Orationibus Missæ. S. I. dephonus indicat hoc festum in libro de Virgi-

nit. *Maria:* de quo etiam sermonem habuit. Post eum Bernardus meminit, rationemque addidit, quia sancta nata est, in *Sermone super, Salue Regina:* atque ex cangu Angelorum hac die auditio statutum fuisse festum, docet Gemma *lib. 3. cap. 166.* tum Sergij decreto firmatum, ait Sigebertus in *Chronico:* sed fortasse eo die indixit ille Litanias tantum, vt ait Auctor Breuiar. Chronologici, qui & addit quod in Gallia post Ludouicū Pium celebrari cœpit. Duplex maius, ex Durand. *lib. 7. cap. 1.* Antiphonæ, & Responsorio à Ioanne Damasceno composita post recuperatam abscissam manum, scribit Schultingius citans Martinum Cosentinum Archiepisc. *lib. 4. Chron. in Siricio.* nihil mutauit Pius V. officium tamen Missæ aliud est ab Antiphonario Greg. Vbi est Titulus Ecclesie Natiuit B. Virgin. in tertio Noct. vel de septima, & octaua Lectione fiant tres: vel pro nona legatur septima die sequentis infra Octauam; parumque refert, si die sequenti eadem repetatur.

Adriani. in Antiphon. & Sacrament. Gregoriano; mutatis deinde Orationibus & est translatio huius festum, quando Romam eius corpus delatum est, ex Baron. in *Martyrol.* obiit enim die 4. Martij commemoratio in M. S. simplex in Breu. 1550.

9 Gorgonij. in Antiphon. & Sacram. Greg. cum omnibus Orationibus Missæ: non tamen in Pameliano Cod. simplex in M. S. & 1550. posterius est Gregorio, ex Pamelio.

10 Nicolai Tolentini. in Breuiar. Vatic. vol. 4760. restituitur à Sixto V. 1585. cum officio, & duplici ritu sed comparatione facta cum Nicolao Mirensi Episcopo, à quo hic Nicolaus prodijt in lucē, Clem. VIII. semidupl. ritu festum decreuit fieri mutauitque Orationē. Sit transferatur, mutatur versus tertius in Hymni. *Iste confess.*

11 Prothi, & Hyacinthi. in Antiphon. & Sacramentar. Gregor. Romæ celebre festum fuisse docet Baron. in *Martyrolog.* simplex in M. S. & 1550. officium Gregorianum, vbi supra. Fuere germa-